

Bonaventure

(Bonaventure)

Toneelspel in drie bedrijven

door

CHARLOTTE HASTINGS

vertaling

Nicolet Steemers

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **BONAVENTURE - BONAVENTURE** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **CHARLOTTE HASTINGS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 1950 by Samuel French Ltd
Copyright in renewal: © 1978 by Charlotte Hastings
Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363
1800 AJ Alkmaar
Telefoon 072 - 5112135
Website: www.ibva.nl
Email: info@ibva.nl
ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **11** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

(in volgorde van opkomst)

Zuster Philips - jonge vrouw

Zuster Brent - jonge vrouw

Zuster Josephine - vrouw, middelbare leeftijd

Willy Pentridge - man, tussen 20 en 30 jaar oud

Zuster Mary Bonaventure - vrouw, tussen 35 en 40 jaar

Dokter Jeffreys - man, 35 jaar

Moeder Overste - vrouw, middelbare leeftijd

Melling - man, ongeveer 40 jaar

Sarat Carn - vrouw, ongeveer 30 jaar

Juffrouw Pierce - vrouw, ongeveer 33 jaar

Martha Pentridge - vrouw, middelbare leeftijd

Het stuk speelt zich af in een nonnenklooster, bij een Franse Zusterorde in Denzil St. David, een dorpje in de buurt van Norwich, Engeland. Het is begin 1947.

EERSTE BEDRIJF: De ontvangsthal van het klooster. Ongeveer zes uur 's avonds

TWEEDE BEDRIJF:

scène 1: De kamer van Zuster Mary. Twee uur later

scène 2: De kamer van Zuster Mary. De volgende avond

DERDE BEDRIJF:

scène 1: De kamer van Zuster Mary. De volgende middag.

scène 2: De ontvangsthal. Drie uur later.

(Mocht de verandering van decor in het derde bedrijf problemen opleveren, dan bestaat de mogelijkheid om de eerste scène uit het derde bedrijf te laten plaatsvinden als derde scène uit het tweede bedrijf.)

Noot van de vertaalster: Mocht het niet mogelijk zijn om het decor als beschreven te verwezenlijken, dan is het ook zeer goed mogelijk om zowel de ontvangsthal als de kamer van Mary Bonaventure in een "modernere" setting te ensceneren.

EERSTE BEDRIJF

De ontvangsthal van het nonnenklooster van een Franse Zusterorde, te Denzil St. David, een dorpje in de buurt van Norwich, Engeland. Ongeveer zes uur 's avonds. Het is begin 1947.

De ontvangsthal is een mooie, grote ruimte. De muren zijn van grijze steen. Het dak is gewelfd en rust op drie grote pilaren. Een rechts, een links en een middenvoor. Rechtsboven in de achtermuur een groot, Gotisch raam, bijna tot aan het plafond, glas in lood. Eronder bevindt zich een zware eiken deur, die naar binnen opengaat. Als de deur open staat, wordt een laag muurtje zichtbaar, waarachter hoog water dat zich tot in de verte uit lijkt te strekken. Achter op het toneel, links van het raam, leidt een eiken trap naar een kleine galerij, van waaruit nog twee treden naar een deur links leiden. Boven aan de trap, frontaal zichtbaar voor het publiek, een deur die toegang geeft tot de ziekenafdeling. Een bordje, waarop staat "Enkel toegang voor ziekenhuispersoneel", hangt links naast de deur. Linksachter een grote open haard met een stenen mantel. Een vuurtje brandt in een metalen korf in de haard. Bij de open haard bevindt zich de deur naar de kamer van de Moeder Overste. Rechts achter geeft een open deur toegang tot het hoofdgedeelte van het klooster. Een grote kast met twee laden staat bij de doorgang rechtsachter. Erop staat een glimmende, koperen schaal en een voor die tijd moderne, interne telefoon. Tegen de muur rechts, voor de pilaar, staat een grote, eiken kast. Een beeld van de Heilige Maagd met kind staat op een voetstuk, verlicht door een klein rood lampje. De open haard wordt omringd door veel haardijzer. Een biezen mat ligt ervoor. Een houten crucifix hangt boven de schoorsteen. Aan linker zowel als aan rechterzijde van de open haard staat een eenvoudige, houten kruk. Rechtsachter staat er nog een. Een leunstoel met veel houtsnijwerk en een hoge rugleuning staat rechts van de open haard, in een dusdanige positie, dat degene die erin zit niet gezien kan worden vanaf de trap. Rechtsmidden, iets schuin opgesteld, een lange eettafel, met eenvoudige houten stoelen met biezen zittingen. Een lage bank bevindt zich achter de eettafel. De hal wordt elektrisch verlicht door muurlampjes uit die tijd, kaarsvormige paren, met een kapje. Een bevindt zich in het midden van de rechter muur. De ander hangt bij de open haard. Ook zijn er nog twee elektrische lantaarntjes, een boven de trap, de ander in de doorgang rechtsachter. De lichtschakelaars bevinden zich naast de open haard.

Enkele momenten voor het doek opgaat, horen we de klokken van het

klooster luiden.

Als het doek opgaat, vervaagt het geluid van de klokken. Het is ongeveer zes uur 's avonds, en in het zachte licht heeft de hal een zekere kalme en sombere schoonheid. De lampen zijn nog niet aan, en het laatste, verdwijnende daglicht valt door het Gotische raam naar binnen. Regen en wind huilen buiten. De tafel is gedekt voor twee. Een plaats aan het hoofd en een aan de rechterzijde. Zuster Phillips, een ernstig kijkende jonge vrouw, zit in de stoel aan het hoofd van de tafel. Ze draagt een zacht-paars met wit gestreept uniform, een wit schortje en een wit kapje op haar hoofd. Ze is klaar met eten en leest een krant. Ze kijkt op naar het raam als het getik tegen het raam heviger wordt, dan weer naar de krant. Op dat moment komt Zuster Brent opgewonden op via de deur van de ziekenafdeling en komt met veel lawaai de trap af rennen. Ze loopt tot links bij de tafel. Ze is jonger dan zuster Phillips. Ze draagt hetzelfde uniform, maar haar kapje hangt enigszins scheef op haar wilde krullen. Ze heeft een donkere, vochtige cape om haar schouders, over haar uniform.

Brent: *(terwijl ze opkomt)* Flipper, Flipper... *(ze trekt haar cape van haar schouders)* Ze halen de boten en de zandzakken al tevoorschijn in het dorp. Ze zeggen dat de grote dijk op doorbreken staat.

Phillips: *(zonder op te kijken)* En jij leeft ongetwijfeld al weer helemaal mee. En noem me niet altijd Flipper.

Brent: *(draait zich om en loopt naar de open haard)* Ach, doe toch niet altijd zo superieur. *(ze spreidt haar cape over de rugleuning van de stoel bij de open haard, gaat dan met haar rug naar het vuur staan, warmt haar handen achter haar rug en praat aan een stuk door)* Moet je die wind eens horen. Ze zeggen dat in geen honderd jaar het water zo hoog heeft gestaan.

Phillips: En wie mogen ZE wel zijn?

Brent: Praat toch eens wat minder gewichtig. De mensen in het dorp, natuurlijk. En Zuster Josephine en Zuster Agnes... en Willy.

Phillips: *(minachtend)* Willy!

Brent: Hij weet meer van het weer, het vee en de bomen, enzo... dan de meeste "normale" mensen. *(ze loopt met fanatieke bewegingen naar de stoel links van de tafel en gaat er op haar knieën op zitten)* Wat zou Josie maken voor het avondeten? Ik ben uitgehongerd... Wat heb jij gegeten?

(Phillips legt ongeduldig de krant neer en kijkt op het kleine horloge-medailon dat op haar uniform gespeld zit)

Phillips: Brent, schei in hemelsnaam eens even uit met praten. Je hebt

over precies negentien en driekwart minuten dienst. En doe eens iets aan je haar. Als Zuster Mary je zo ziet...

Brent: Die is niet zo vervelend. Zij heeft namelijk WEL gevoel voor humor. *(ze pakt een boek van tafel en bladert het door, intussen opgewekt doorbabbelend)* Toen ik hier kwam dacht ik dat alle nonnen heel kalm en afstandelijk zouden zijn. Ik had niet verwacht dat ze ook konden lachen en voor gewone mensen bereikbaar zouden zijn. Maar het zal wel komen omdat dit een zusterorde is. Ze hebben hier tenminste contact met de buitenwereld.

Phillips: Er is hier niet genoeg discipline. Soms verbaas ik me erg over de houding van Zuster Mary ten opzichte van de patiënten. Een gekwalificeerde vrouw met haar capaciteiten... Ze is tenslotte hoofdverpleegster.

Brent: Je weet toch wat ze altijd zegt? "Niet tegen de patiënten zeuren. Ze worden sneller beter als ze het hier naar hun zin hebben." *(ze legt het boek weer terug op tafel, staat op, haalt een handje pindaas uit haar zak, pelt ze en eet ze op)*

Phillips: Een ziekenafdeling kan niet alleen op vriendelijkheid draaien. Toen ik in het Memorial Ziekenhuis werkte, in...

Brent: *(loopt weer naar de haard)* Ik weet het, dat heb je al eens verteld. Iedereen liep in ijzeren corsetten en als het hoofd chirurgie verscheen, mocht niemand in of uit ademen, tot hij weer uit het zicht was. *(ze pelt nog een pinda)* Zie je mij al m'n adem inhouden voor Dokter Jeffreys? Hoewel hij er knap genoeg voor is.

Phillips: Iets meer respect voor de medische staf, alsjeblieft. En houd eens op met kauwen op die afschuwelijke noten.

Brent: Goed... goed. *(ze gooit de pindadoppen in het haardvuur.)* Tjonge, als je zo doorgaat ben je verdord voor je dertigste.

Phillips: Daar hoef jij je geen zorgen over te maken. Ik vertrek hier aan het einde van de maand.

Brent: *(loopt naar linkerkant van de tafel)* Wat stom... Het is hier juist zo geweldig. Mary is een heel goede lerares... en het eten is fantastisch.

Phillips: De luie sfeer hier staat me niets aan. En die vreselijke Willy die hier maar los rondloopt. Daar ben ik het ook niet mee eens. *(ze pakt de krant op en begint deze te lezen)*

Brent: Met Willy is alles in orde, zolang je je normaal tegen hem gedraagt. Die arme jongen kan er toch ook niets aan doen dat hij geboren is? Weet je wat het probleem is met jou?... Je hebt geen geduld. *(Zuster Josephine komt opgewekt op van rechts. Ze is een kleine, Schotse vrouw, rose en gerimpeld, met heldere, stralende ogen en een diepe stem. Ze draagt het habijt van de Franse zusterorde, een lang gewaad met een rok in een diep-blauwe kleur, een zwart schort,*

een witte, gesteven boord en een ruimzittende, witte nonnenkap... het middeleeuwse hoofddeksel met vleugeltjes... en een lederen buikriem waaraan een rozenkrans bungelt. Ze heeft een dienblad met Brent's avondeten bij zich)

Josephine: *(terwijl ze opkomt)* En jij, jongedame... JIJ hebt geen haarspeldjes. *(ze loopt naar rechterzijde van de tafel)* Welke filmster imiteer je deze week nu weer?

Brent: *(loopt tussen Josephine en Phillips door naar de rechterzijde van de tafel)* Ik heb bij het water gekeken... Zuster, wat zal er gebeuren als de Grote Dijk het niet houdt? *(Ze gaat in stoel, rechts van de tafel zitten)*

Josephine: *(zet een afgedekt bord voor Brent op tafel neer)* Dan komen alle dorpingen hier naartoe, want dit is het hoogst gelegen van de hele omgeving. *(ze zet een kop koffie op tafel)* En waar we ze allemaal moeten laten en hoe we ze allemaal zullen voeden, mag God weten. *(ze legt het dienblad op de kast)*

Brent: *(opent haar servet)* Het voedsel kan voor u geen probleem zijn. U bent een genie. Zuster Agnes zei dat u in staat bent kip in roomsaus te maken van een diabetisch nijlpaard.

Josephine: Zuster Agnes en Zuster Brent hebben in ieder geval EEN grote overeenkomst... Ze praten teveel. Eet je avondeten op, anders kom je te laat voor je dienst. Goedenavond, Zuster Phillips. Ik hoop dat het eten je gesmaakt heeft.

Phillips: *(kijkt op)* Het voldeed aan de eisen, dank u, Zuster. *(leest weer verder)*

Josephine: Oh, ja? Nou, daar zal ik het dan maar mee moeten doen, he? *(ze tilt het deksel van het bord en legt het op de kast)*

Brent: Zuster Josephine! Ommelet met champignons en die verrukkelijke kruidenboter erbij! *(ze snuffelt aan het kopje)* En koffie. *(gretig pakt ze mes en vork op)* Echt waar, als ik hier lang blijf, word ik nog eens kogelrond...

Josephine: *(aan linkerkant van Brent)* Ho, ho... Momentje. *(Brent blijft stil zitten en kijkt op naar Josephine)* Nou? *(vriendelijk)* Geen gebed, mijn kind?

Brent: *(legt vork en mes weer neer)* Oh, neem me niet kwalijk. *(ze vouwt haar handen)* Beste God, dank u voor dit heerlijke eten en dat u van Zuster Josephine zo'n geweldige kokkin hebt gemaakt.

Josephine: *(met een stralende glimlach)* Nou, nou... Iets eerbiediger kan ook wel. *(doet rustig voor)* Benedictus...

Brent: Benedictus, Benedicat, per Jesum Christum dominum Nostrum, amen. *(ze pakt mes en vork weer op en begint uitgehongerd te eten)*

Josephine: *(slaat een kruis)* Amen. *(vrolijk)* Geniet van elke hap en dank

God. Tjonge... wat een regen en wind. Ik heb medelijden met de arme drommels die nu onderweg zijn. *(ze loopt naar de schakelaars bij de haard en doet de lampen aan. De hal is nu zacht verlicht. Ze loopt naar de kast)* Ik denk dat we het hier maar extra warm moeten stoken voor het geval DAT. *(ze neemt de hoorn van de telefoon op)*

Brent: *(spreekt met volle mond)* Ik geloof dat u echt moeilijkheden verwacht.

Josephine: *(kiest een nummer)* Concentreer jij je nu maar op je avondeten. En kauwen. Goed voedsel moet in een sfeer van nederigheid worden genuttigd. *(in de hoorn)* Zuster Agnes, is Willy in de buurt?... Zou je hem willen vragen of hij wat houtblokken naar de hal wil brengen? Ik ga het vuur maar eens goed opstoken... Ja, we moeten goed voorbereid zijn. *(legt hoorn neer. Phillips duwt haar stoel achteruit, staat op, verfrommelt de krant en laat deze op de linkerkant van de eettafel vallen. Josephine geeft een klein gilletje)* Zuster Phillips! *(ze loopt voor Phillips langs naar de linkerkant van de tafel)*

Phillips: Zuster... wat IS er?

Josephine: *(strijkt omzichtig de krant glad en vouwt hem dan netjes op)* Heb ik jullie niet allemaal gesmeekt om de krant netjes op te vouwen en niet zomaar te verfrommelen?

Phillips: *(rolt haar servet op)* Maar u hebt er al minstens duizend in de kast liggen. *(Brent schenkt zichzelf een kopje koffie in)*

Josephine: Ja. En duizend en EEN manieren om ze te gebruiken. Gooi nooit een krant of een stukje touw weg. *(ze legt de opgevouwen krant aan de linkerkant van de tafel neer, loopt naar de leunstoel links midden, gaat erin zitten en haalt een breiwerkje uit haar zak. Phillips neemt haar plaats aan tafel weer in, opent het boek en begint te lezen)* De geschiedenis had heel anders kunnen verlopen als er bij tijd en wijle een krant of een stukje touw voor handen was geweest.

Brent: Zuster Josephine gaat erbij zitten. Per ongeluk, Zuster? of was u het vergeten?

Josephine: *(met haar stralende glimlach)* Geen brutale opmerkingen, meisje. Ik wacht alleen maar op jouw bord. *(ze breit snel)* Ik wil dit af hebben voor Mevrouw Thomas. Het arme mens... Haar been voelt nu zo koud aan, dat het net is alsof ze geen been meer heeft.

Brent: Zuster Mary heeft achtenveertig uur bij haar gewaakt. Ze had al dood moeten zijn.

Josephine: Mijn beste meid, als Zuster Mary zegt dat iemand niet dood mag gaan, dan gaat die persoon simpelweg niet dood. Zo eenvoudig is dat.

Phillips: *(kijkt op)* Vanuit medisch oogpunt gezien, had mevrouw Thomas allang dood moeten zijn.

Brent: Je klinkt nogal teleurgesteld. *(drinkt van haar koffie)*

Phillips: Helemaal niet. Maar ik houd er wel van als de dingen volgens een bepaalde logica verlopen. *(ze leest weer verder)*

Phillips: En dus laat je geen ruimte voor wonderen. Tja, we zijn allemaal zoals de goede God ons geschapen heeft... al zal hij zelf af en toe ook wel eens verbaasd staan te kijken. *(Willy Pentridge komt op van rechts. Hij is een grote, grofgebouwde jonge man van onbepaalde leeftijd. Hij trekt een beetje met een been en heeft het onzekere loopje over zich dat geestelijk gehandicapten wel vaker hebben. Zijn gezicht is niet zozeer uitdrukingsloos als wel ontoegankelijk, totdat hij geïnteresseerd raakt. Dan verandert zijn uitdrukking volkomen en kijkt hij gretig en gespannen. Hij draagt een blauwe overall met een groen schort van lakenstof en zijn hemdsmouwen zijn opgerold tot boven de ellebogen. Hij spreekt een plat dialect. Hij heeft een mand met houtblokken bij zich)* Ah, fijn zo, Willy. Wil jij het vuurtje redden, alsjeblieft? We hebben het nogal koud.

Willy: *(loopt naar open haard)* Ja, tuurlijk. Er komt een overstroming. Dan is het goed om een vuurtje te hebben.

Brent: Echt? Wordt er geëvacueerd?

Willy: *(draait zich om)* Nog niet. Maar dat komt nog wel. *(hij zet de mand neer en begint zorgvuldig het vuur weer leven in te blazen)*

Brent: Ik zei toch dat hij er verstand van had? Wat gebeurt er, Willy? Wat doen de mensen?

Willy: Ze lopen buiten met hun lantaarns te zwaaien. Als mieren lopen ze door elkaar. En de boten worden uitgezet... Sommigen proberen Norwich te halen. Maar dat halen ze niet. Het water is te wild, daar komen ze wel achter als ze de haven uit zijn. *(plotseling staat hij op en draait zich om)* Zo'n bootje wordt zo in stukken geslagen. Er blijft niets van over. *(met een onverwachte beweging klapt hij hard in zijn handen. Phillips schrikt)*

Josephine: *(kalm)* Nou, nou, Willy.

Willy: *(tegen Josephine; glimlachend)* Hebt u Zuster Mary gezien? Ze heeft me snoepjes beloofd. Uit die mooie glimmende trommel die ik altijd mag poetsen. *(hij bukt en pakt een houtblok uit de mand)* Hij glimt als een spiegeltje. *(hij legt het blok op het vuur)*

Phillips: *(kijkt Willy aan)* En heb je toen niet al stiekem wat snoepjes gepakt?

Willy: *(recht zijn rug)* Waarom zou ik dat doen?

Phillips: Waarom niet?

Willy: Omdat het in dat wijze, grote boek staat waar de Zuster altijd uit leest. *(hij steekt zijn handen in de lucht en kijkt hen aan)* "Gij zult niet stelen". *(zijn gezicht vertrekt. Hij houdt zijn handen uitgestrekt in*

Josephine's richting) Hebben mijn handen gestolen, Zuster?

Josephine: Ik weet haast zeker van niet.

Willy: *(loopt naar Phillips)* Maar deze verpleegster hier... zegt dat ik gestolen heb.

Phillips: Ach, hou toch je mond. En haal die handen weg bij mijn schort. Ze zijn vies.

Willy: Ze zijn misschien wel vies, maar er kleeft geen zonde aan. *(hij kijkt verbaasd naar zijn eigen handen)* Tenminste, niet dat ik kan zien. *(hij wendt zich tot Josephine)* Ziet u zonde aan mijn handen, Zuster? *(strekt zijn handen naar haar uit)* Zegt u haar dan dat u geen...

Phillips: *(legt haar boek neer en staat op)* Oh, in vredesnaam...

Josephine: *(staat op)* Willy, luister eens naar me. *(ze stopt haar breiwerk in haar zak)*

Willy: *(plotseling kwaad)* Ze is boos op mij. Waarom?

Phillips: Helemaal niet.

Willy: Ik heb haar niets gedaan. Ik doe geen vlieg kwaad. *(pakt plotseling nog een houtblok. Draait zich om en loopt naar de linkerkant van de tafel)* Als ik ooit zie dat iemand een ander iets doet... *(staat dreigend met houtblok geheven bij Phillips)* dan zou ik hem vermorzelen! *(Phillips vlucht, weg van Willy. Brent staart met open mond naar het tafereel, het koffiekopje halverwege haar mond. Zuster Mary Bonaventure komt op uit de ziekenboeg. Ze is ergens tussen de vijfendertig en de veertig, groot en knap. Zelfs haar eenvoudige blauwe kloostergewaad draagt ze met gratie. De witte nonnenkap doet haar frisse gelaatskleur goed uitkomen. Ze heeft vriendelijke, doch doordringende ogen en een mooie, beschaafde stem. Over een arm heeft ze een oud, vaal wandkleed en onder haar andere arm een stapeltje keurig opgevouwen kranten. Hij blijft Phillips aankijken en schreeuwt)* Vermorzelen! Zo!!!! *(hij smijt het houtblok met geweld voor Phillips op tafel. Phillips deinst achteruit. Brent gilt. Josephine doet een stap in Willy's richting)*

Mary: *(vanaf de galerij)* Willy! *(iedereen verstijft. Er valt een stilte. Willy staat gebogen over de tafel, zijn hand verkrampd op het houtblok. Mary rustig)* Was je de woorden weer vergeten, Willy?

Willy: *(zonder zich te bewegen)* Ik... ik was ze kwijt, Zuster.

Mary: Ze zitten in je hoofd. Denk... denk maar eens goed na. *(ze is even stil, dan begint ze)* Voor alles...

Willy: Er is... *(hij kijkt op en langzaam komt er weer leven in zijn gezicht)* Er is... voor alles.... Voor alles... is er een seizoen...

Mary: En een tijd...

Willy: *(herinnert zich met moeite)* En een tijd... voor elk doel...

Mary: Onder...

Willy: Onder de hemelen. Een tijd om te zaaien, een tijd om te... *(hij raakt weer gespannen)* Ik ben het kwijt, Zuster... Ik ben het kwijt.

Mary: Wat komt er na zaaien?

Willy: Een tijd om te... om te... oogsten!

Mary: *(komt twee treden naar beneden)* Bravo! Dat was het moeilijkste gedeelte. De rest ken je.

Willy: *(richt zijn hoofd nu helemaal op)* Een tijd om te sterven, een tijd om te genezen....

Mary: Ja, Willy. Ga door.

Willy: Een tijd... om het op te geven... *(buigt zijn hoofd weer)* en een tijd om weer op te bouwen. *(met iets van een snik)* Het spijt me, Zuster.

Mary: Je bent een goeie jongen, Willy.

Willy: Opbouwen. *(hij kijkt naar het houtblok)* Zal ik het vuur weer opbouwen, Zuster?

Mary: Ja, graag. *(Willy pakt langzaam het houtblok op, loopt naar de haard en gaat aan het werk met het vuur. Phillips loopt naar rechts. Mary komt snel en licht de trap af, loopt naar de tafel en glijdt met haar hand over het blad. Mary tegen Willy)* Die arme, pas door Zuster Josephine gepoetste tafel. We zullen haar vragen of ze je een doek en wat olie geeft, dan kun jij hem weer oppoetsen.

Willy: *(draait zich om)* En mag ik dan wat snoepjes uit die glimmende trommel?

Mary: Je mag er nu wel wat pakken. Je weet waar de trommel staat. Maak de tafel dan maar na het avondeten in orde.

Willy: Ja, Zuster. *(hij loopt rustig naar de trap, begint deze te beklimmen, stopt dan, draait zich om en houdt zijn handen uitgestrekt in Mary's richting)* Zuster, er kleeft toch geen zonde aan mijn handen? Hier zit vuil... en daar zit koperpoets... maar... ik bedoel... Zijn ze...?

Mary: *(in Willy's dialect)* Nee, Willy, er kleeft geen zonde aan. Jij wast je handen in onschuld.

Willy: *(stralend)* Onschuld. *(met een triomfantelijke blik in Phillips' richting gaat hij de trap op en gaat linksboven af)*

Mary: *(met verandering van stem)* Heb ik jullie niet allemaal gevraagd om die arme ziel met zachtheid en tact te behandelen?

Josephine: Ik ben bang dat tact niet een van de grootste kwaliteiten van Zuster Phillips is.

Phillips: *(loopt voor de tafel langs)* Ik zei hem alleen maar dat z'n handen vies waren. En dat was ook zo.

Mary: En toen?

Brent: *(staat op)* Ik denk niet dat zij...

Mary: Ik vroeg het aan Zuster Phillips. *(het verwijt is kalm en zonder scherpte, maar toch wordt Brent rood en kijkt verlegen naar de grond)*

Brent: Ja, Zuster.

Mary: Zo te zien ben je klaar met eten. Zou je dan nu je dienst willen gaan doen, alsjeblieft? Lees even de berichten die ik heb klaargelegd over mevrouw Thomas. En lees ze goed. We hebben je hulp hard nodig.

Brent: *(dankbaar)* Ja, Zuster. *(ze loopt achter de tafel langs naar de open haard, pakt haar cape en haast zich naar de trap. Phillips pakt het boek en legt het op de kast. Josephine zet de mand met houtblokken achter de stoel links)*

Mary: *(tegen Brent)* Oh, Zuster. *(Brent blijft staan en draait zich om)* Je haar is erg mooi en zacht. Maar tijdens je dienst zou ik het met wat pinnetjes iets netter bij elkaar houden.

Brent: Ja, Zuster. Goed, Zuster. *(ze gaat de trap op en gaat af via de deur naar de ziekenafdeling. Mary richt zich tot Phillips)*

Mary: Zuster, ik wil je er graag aan helpen herinneren dat je Willy altijd kunt kalmeren met wat vriendelijke woorden. Of eventueel zelfs een versje.

Phillips: Neemt u me niet kwalijk dat ik het u ronduit zeg, Zuster, maar ik vind dat hij niet zoveel bewegingsvrijheid zou moeten krijgen. Hij is zo snel overstuur, en met zijn fysieke kracht kan dat al gauw gevaar opleveren.

Mary: Dat kunnen wij zelf wel beoordelen. Hij is hier waarschijnlijk beter af dan in het dorp.

Phillips: Maar het is een kwestie van...

Mary: In dit geval... tolerantie.

Phillips: Tolerantie ondermijnt discipline.

Mary: Dan moet je het MIJ nu maar niet kwalijk nemen dat ik het JOU ronduit zeg... Volgens mij heb je moeite met de grens tussen liefdeloosheid en discipline.

Phillips: Ik... *(geschokt, haar waardigheid is aangetast)*

Mary: Ik vind het jammer dat je ons gaat verlaten. Je bent een uitstekende verpleegster, en ik weet zeker dat je het nog ver zult brengen in dit beroep. *(ze kijkt Phillips aan)* Alleen... als je maar kon begrijpen dat medemenselijkheid niet in strakke regels te vangen valt... dan denk ik dat je je gelukkiger zou voelen.

Phillips: *(stijfjes)* Dank u, Zuster.

Mary: *(berouwvol)* Het was niet mijn bedoeling om een preek af te steken, hoor. *(Brent komt op via de ziekenafdeling)*

Brent: *(roept vanaf de galerij; buiten adem)* Neem me niet kwalijk, Zuster... Zuster Phillips, telefoon voor u!

Phillips: WELKE telefoon? *(Brent kijkt Phillips medelijdend aan en spreekt tegen haar alsof ze het tegen een achterlijk kind heeft)*

Brent: DE telefoon. *(ze gaat af via de deur van de ziekenafdeling. Phillips maakt een ongeduldig gebaar. Josephine verbergt een glimlach)*

Phillips: Wilt u me excuseren, Zuster?

Mary: Maar natuurlijk. *(Phillips haast zich naar de trap, gaat naar boven en gaat af via de deur van de ziekenafdeling. Mary kijkt haar na, wendt zich dan tot Josephine)* Daar gaat de potentiële directrice van de staatsgevangenis. *(korte stilte, dan zucht ze)* Ze zou er een heel efficiënte inrichting van maken.

Josephine: Met veel discipline. DISCIPLINE. Jammer dat ze niet hier blijft. Jij krijgt ze er uiteindelijk allemaal wel onder.

Mary: Helemaal niet. Uiteindelijk raken ze uit zichzelf overtuigd dat onze manier van denken de juiste is. *(ze lacht)* Hoewel we wel een paar hele taaie gevallen gehad hebben. Weet je nog, die stafverpleegster uit Manchester met een obsessie voor diëten? Ze deed niets anders dan calorieën tellen.

Josephine: Ze drong zelfs door tot mijn keuken. *(grimmig)* Ik heb haar verdoofd met calorieën. Hoe is het met mevrouw Thomas?

Mary: Ze blaakt van gezondheid. Ze gaf me deze twee exemplaren van de Times mee. *(ze overhandigt Josephine de kranten)* Ik moest je zeggen dat ze niet eens gelezen zijn.

Josephine: *(loopt naar linkerkant van de tafel)* De schat. Ik lees de Times erg graag. *(ze legt de kranten op het stapeltje dat al op tafel ligt)* Dat papier heeft zo'n mooi grijs effect op mijn boekenplanken... dat is nog eens wat anders dan die koeienletters in "Telegraafstijl".

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto